

Het 'stille' weten van leraren

Wouter Pols (Hogeschool Rotterdam)

Wie is WP?

Onderwijzer so: P.H. Schreuderschool (Den Haag)

Opleider: Haanstra kweekschool/Leidse pabo (Leiden);
Katholieke Leergangen (Den Haag/Tilburg); Hogeschool
Rotterdam (Rotterdam)

Onderzoeker: Kenniscentrum Talentontwikkeling / Hogeschool
Rotterdam

Maakt (wetenschappelijke) kennis de kern uit van het leraarschap of is het de manier waarop de leraar voor de klas staat, de *feeling* die hij of zij heeft met kinderen en het lesgeven aan hen?

Donald Schön: ‘Onze kennis is gewoonlijk ‘stil weten’; ze zit impliciet in onze handelingsschema’s en in de manier waarop we de dingen waarnemen. Het weten zit *in* het handelen.’

Lee Shulman: ‘De man of de vrouw in de praktijk weet veel meer dan hij of zij ooit onder woorden brengt.’

Michael Eraut: ‘Stil’ weten is ‘heel krachtig, zelfs als expliciete (wetenschappelijke) kennis met bakken wordt aangedragen.’

Wat betekent dat?

Dat de praktijkkennis van leraren niet allereerst expliciet is, maar impliciet ('stil weten').

Hoe verwerven leraren praktijkkennis?

Eraut:

- Intuïtief (onbewust), via *apprenticeship by observation* (Lortie) bijvoorbeeld;
- re-actief, door tegen iets aan te lopen en daarvan half-bewust iets te leren;
- door welbewust over je ervaringen na denken; alleen hier is expliciete kennis in het spel.

Hoe kunnen leraren hun ‘stille weten’ ‘naar boven halen’? Door ‘pedagogische momenten’ aan elkaar te vertellen.

Van Manen: ‘Een pedagogisch moment is precies dat ogenblik waarop een pedagogische actie nodig is.’ Je moet ‘weten wat te doen wanneer je niet weet wat te doen.’

WP: Vertel eens wat je hebt meegemaakt. Leraar: Het is iets wat gewoon soms gebeurt in een klas en daar moet je meteen op reageren. Je moet op dat moment reageren en je weet nooit of je het juiste doet of niet. Het was tijdens een projectles. Ik liep langs een jongen en die zat op zijn telefoon te kijken. Ik zag een afbeelding van een klasgenoot. Ik zei: 'Laat eens zien'. Het was een foto op Snapchat. Onder de foto stond K [de naam van de klasgenoot] met daarachter 'Ik heb aids'. Dat vond ik nogal heftig. Ik moest optreden.

Een pedagogisch moment

Stil weten – pedagogische momenten – vorming

Vragen, opmerkingen, discussiepunten